

● Felbontja a város a CGE-szerződést? A diadalív árnyéka a Tisza-parton

Vajon milyen mély a szegedi csatornaválság? (Fotó: Gyenes Kálmán)

Jelentős lépésre készül Szeged önkormányzata. Hosszú évek jogi huzavonája után a város új vezetése arra szánta el magát, hogy felülvizsgálja a francia CGE-vel kötött víz- és csatornaügyi keretmegállapodást, s valószínűleg felbontja a szerződést. Mindezt az az indokolja, hogy a város polgárait aránytalanul nagy terhet hárul a francia fél tevékenysége nyomán.

A múlt héten két napon keresztül egy öt fős önkormányzati delegáció tárgyalt a francia CGE-vel, amely egy 1994-ben kötött keretmegállapodás keretében a víz- és csatornamű-szolgáltatásokat látja el Szegeden. A városi küldöttséget dr. Ádám Attila vezette, s tagja volt dr. Timár László gazdasági alpolgármester is.

Önkormányzati érdeksérelmek

Ádám Attila elmondta, hogy a keretmegállapodás egyes részeinek felülvizsgálatát és módosítását kérte a francia félrel, akik – az önkormányzat meglátása szerint – aránytalanul drágán kínálják szolgáltatásukat, s ezzel a szegedi polgárokat kényszerítették plusz kiadásra, ráadásul a városi fejlesztések sem haladtak a kívánatos ütemben.

A delegáció szóvá tette, hogy önkormányzati érdekeket sért az a fajta – a keretmegállapodásban ugyan csak rögzített – kizárólagosság, melynek értelmében a Magyar Vízügyi Kivitelező Kft. minden kivitelezési munkálatait egyedül jogosult. Ez azt eredményezi, hogy ezen a piacon monopolhelyzetbe kerül az MVK, vagyis ő határozza meg az árakat. Az összehasonlító vizsgálatok szerint az MVK-árak a másol megszokott piaci áraknak két-három-, vagy akár négyszeresére is rúghatnak. A számítások szerint az önkormányzat ebből fakadó vesztesége a keretszerződés életbe lépése óta több mint 800 millió forint. Más szempontból is hátrányos a

kizárólagosság: ezzel elmaradnak a központi támogatások, hiszen a támogatott projektek vállalkozásba adása csak versenyzetéstől lehetséges. Ez azért aggasztó, mert a város csatornafejlesztési igénye az 1999-es áron több, mint kilenc milliárd forint. Márpedig a keretszerződés megsértése nélkül az önkormányzat külső forrást így nem tud bevonni. Itt érdemes megjegyezni, hogy az elmúlt négy évben – írd és mond – 16, azaz tizenhat kilométer csatorna épült, s most hiányzik 180 kilométernyi. Összehasonlításként annyit, hogy a megye egy másik városában évente épült 100 kilométer csatorna. A delegáció felrótta a francia félnek, hogy a víz- és csatornahálózat karbantartásának vállalkozásba vitele (az MVK Kft. révén) közgazdaságilag megalapozatlan, és a város, mint tulajdonos számára egyértelműen hátrányos, elsősorban azért, mert ez a megoldás jelentős díjmelet „biztosít”. A számítások szerint négy év alatt több százmillió forint többletbevétel jelentett ez a francia cégnek, amely pénzsorsáról nincsenek információk.

Többségben a kisebbség

Annak ellenére, hogy az önkormányzat többségi, 51 százalékos tulajdonos, a működés körülményeiben mégis a kisebbségi részesedéssel rendelkező külföldi cégnek biztosított nagyobb beleszólást a keretmegállapodás. Például a társaság ügyvezetőjét a kisebbségi tulajdonos jelöli ki, holott a cégek működése, tevékenysége és gazdálkodása szempontjából meghatározó szerepe van az ügyvezetőnek, hiszen nem mindegy, hogy melyik tulajdonos érdeke válik a menedzsment tevékenységének alapjává. A jelen helyzet szerint a cég gazdálkodása és működése az ügyvezető személyén keresztül teljes egészében a CGE-nek van alárendelve, míg az önkormányzat semmilyen ráhatással nem rendelkezik. Az ügyvezető el-

kötelezettséget jellemzően fejezte ki az a tény, hogy a francia partner által kijelölt vezetők a polgármester által elrendelt vizsgálat során lényegében megtagadták az együttműködést a víz- és csatorna bizottsággal.

A szerződés vitatott pontjai között szerepel az ügynevezett választottbírói záradék. Ennek értelmében a felek között felmerült jogvita esetén kizárólagos illetékessége van a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Választottbírói székének, amely Genfben székel. A megegyezés értelmében a magyar jogot kell alkalmazni, az eljárás nyelve angol, a bírót pedig harmadik országbeli személy lesz. Az önkormányzat szakértőinek értékelése szerint ezen kikötés kizárólagos célja az önkormányzati igényérvényesítés megakadályozása.

Mennyibe kerül a szakítás?

Szintén elfogadhatatlan és a város érdekeit súlyosan sérti, hogy a többségi tulajdonos részére biztosított vásárlási záradék egzak módon nem állapította meg az üzletész értékét. Például az MVK Kft. esetében a vásárlási árat egy nemzetközi szakértő iroda állapítja meg, amennyiben erre igényt tart a francia fél. Az önkormányzatnak pedig egyszerűen nincs meg az a jogosultsága, hogy egyoldalú akaratnyilatkozással megszerezze meg a tulajdonrészt. Ehhez a másik tulajdonos hozzájárulására van szüksége.

Azt, hogy a vízdíj és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások radikálisan emelkedtek, jól példázza, hogy mennyire elpártoltak a társaságtól a víz- és csatornaipari vállalkozások. Így például a Pick Rt., a SZOTE vagy a Szegedi Fűzők sem a CGE-től rendel. Ugyancsak az aránytalanul magas áraknak köszönhető, hogy a környező települések sem hajlandóak csatlakozni a szegedi csatorna-rendszerhez. Mindezzel Szeged elveszíti előnyét, hogy itt nagyon ol-

cson lehet a vizet kitermelni, s ezáltal (is) elvileg lényegesen olcsóbbnak kellene lenni a víznek, mint más magyar nagyvárosokban. A gyakorlat azonban nem ezt mutatja.

Az önkormányzati delegáció által felvetett kérdésekre már érkezett válasz a francia féltől. A küldöttség egyik tagja, dr. Ádám Attila így jellemezte a választ: „a reagálás szakmailag értékelhetetlen, több kérdésre pedig egyszerűen ki sem tértek a franciák, s ezt már izléstelennek tartom.”

Szakítópróba

Ami a szakítás stratégiáját illeti, s ezt tartalmazza a képviselők elé kerülő határozati javaslat is: az önkormányzat nem teljesíti a cégbíróság törzstörvényi elvárásait (ld. „A vizes sztori c.”, keretes írásunk), ezzel a cégbejegyzési kérelmeket a cégbíróság elutasítja. Ennek a döntésnek a jogerőre emelkedésével nyílnak meg az önkormányzat lehetősége arra, hogy vagy 100 százalékos saját részvétellel, vagy új befektető bevonásával, új cégalakítással és új üzemetelési szerződéssel váltsák ki a jelenlegi helyzetet. Azonban ha ez a döntés nem születik meg, akkor 10 évre konzerválódik a jelenlegi állapot...

A pénteki közgyűlésre tehát óriási felelősség nehezedik. Amennyiben a képviselők a szakítás mellett döntenek, a városvezetés tervei valószínűleg megvalósulnak, melynek elsődleges célja a szegedi polgárok pénztárcájának kímélése, az átlátható működés megteremtése, s ezzel szorosan összefügg az önkormányzati érdekek védelme és hatékony képviselete. A jövővel kapcsolatban dr. Timár László azt mondta, hogy ha egy külföldi befektetőnek megéri ebbe az üzletbe befektetni, akkor ez nem lehet hátrányos egy önkormányzat számára sem.

A folytatás tehát a holnapi döntés után következik.

Arató László

A vizes sztori

● DM-információ

Az alábbi kronológia azt mutatja be, hogy több próbálkozás ellenére sem sikerült bejegyezteni a cégbíróságon azokat a cégeket, amelyek a szegedi víz- és csatornaüzemeltetését látják el.

1969. december 16. – Megalakult a „Szegedi Vízművek és Fűzők” állami vállalat. Vagyon 2 milliárd 198 millió 331 ezer forint, cégjegyzék szerint apport nincs megadva.

1992. március – A Csongrád Megyei Vagyonadók Bizottság a szegedi önkormányzat tulajdonába adta a Szegedi Vízművek és Fűzők teljes vagyonát.

1992. – Az önkormányzat önkormányzati közüzemi vállalatot hoz létre, amely cégjegyzék szerint jogutódja a Szegedi Vízművek és Fűzőknek. A közüzemi vállalat vagyonának meghatározásával kapcsolatban a közgyűlési előterjesztés többször hangsúlyozta, hogy a vállalatra bízott vagyon az önkormányzat tulajdonában marad, csak a vagyon használatával bízza meg a vállalatot. A vállalat jegyzett tőkéje 2 milliárd 790 millió 829 ezer forintban határozódik meg.

1993. október – A közgyűlés döntött a Szegedi Vízművek és Fűzők átszervezéséről és átalakulásáról.

1994. március – A közgyűlés hatályon kívül helyezte az átalakulásról szóló határozatot.

1994. május 12. – A közgyűlés elhatározta az együttműködést a CGE francia vállalatcsoporthal, illetve annak leányvállalatával, a SADE-val. A felek együttműködésük alapelveit a „Víz és Csatorna Beruházási és Műszaki Együttműködési Keretmegállapodásban” (továbbiakban: Keretmegállapodás) rögzítették.

1994. június 9. – A Keretmegállapodásban lefektetett elveknek megfelelően a közgyűlés határozatban módosította a Szegedi Vízművek és Fűzők alapításáról szóló határozatot. Ebben a közüzemi vállalat rábízott vagyonát a közgyűlés részben elvonta.

1994. június 28. – A Szegedi Vízművek Kft., a Városi Vízügyi Beruházási Kft. és a Magyar Vízügyi Kivitelező Kft. társasági szerződésének aláírása, cégbejegyzési kérelmek benyújtása.

1994. július 11. – A Szegedi Vízművek és Fűzők

kérelmet nyújt be a cégbírósághoz a vagyon elvonás tényének, a névváltozásnak és a tevékenységi kör módosításának bejegyzetése iránt.

1994. október 3. – A változás-bejegyzési kérelmet a cégbíróság elutasítja, a végzés 1995. február 25-én jogerőssé vált. Az elutasítást a cégbíróság azzal indokolta, hogy a közüzemre bízott vagyon az önkormányzat csak a közüzem megszüntetése vagy átszervezése esetén az átszervezéssel arányosan vonhatja el. A bíróság álláspontja szerint az átszervezés ténye a változásbejegyzési kérelem alapjává tett okiratból nem állapítható meg.

1995. június 1. – A közgyűlés határozatban állapítja meg, hogy a Szegedi Vízművek és Fűzők átszervezése 1994. július 1-jei hatállyal megtörtént.

1995. június 21. – A fenti határozatra hivatkozva a Szegedi Vízművek és Fűzők ismételtlen kéri a cégbíróságtól a névváltozás, a tevékenységi kör és a vagyonváltás bejegyzését. A Csongrád Megyei Főügyészség beadványában indítványozza a kérelem elutasítását, mivel véleménye szerint változásbejegyzésre alkalmas önkormányzati határozat nem született.

1995. szeptember – A kft.-k cégbejegyzését a cégbíróság felfüggeszti a Vízművek és Fűzők változásbejegyzési kérelmének elbírálásáig.

1996. – A cégbíróság lényegében a főügyészség álláspontját fogadta el és a Szegedi Hőforrás és Fűző Vállalat változásbejegyzési kérelmének részben helyt adott, míg a vállalat vagyonelvonásának kérdésében a bejegyzési kérelmet elutasította.

1997. – A végzés ellen a Szegedi Hőforrás és Fűző Vállalat jogi képviselője fellebbezést be a Legfelsőbb

Bíróságon. Több konzultáció után a Szegedi Vízmű Kft. és a Magyar Vízügyi Kivitelező Kft. és hasonló lépésre szánta el magát. A Csongrád Megyei Főügyészség észrevételt tett, amelyben vitatta a fellebbezési jogosultságot. A Legfőbb Ügyészség Közműgazdasági Jogi Főosztály Munkajogi és Gazdasági Ügyek Osztálya ugyancsak észrevételt tett, amelyben lényegében megismételte a főügyészség állásfoglalását.

1997. február – A Legfelsőbb Bíróság elutasította a fellebbezést, s egyben jelezte, hogy mindezt a jogutód társaságok bejegyzését nem

hiúsítja meg, mert a társasági szerződések módosításával a törzstörvény kérdésében is megoldható a probléma.

1998. július 9. – A közgyűlés határozatban állapította meg, hogy „1994. május 12-én és 1994. június 9-én a Szegedi Vízművek és Fűzők Vállalat átszervezését rendelte el.”

1998. június 21. – A Szegedi Fűzők és Hőforrás Vállalat átalakulási kérelmet nyújtott be, amelyben kérte a kft.-vé történő átalakulás jóváhagyását.

1998. október 12. – Dr. Ravasz László cégbíró két végzést hozott: megszüntette a Vízművek és Fűzők Vállalatot és egyben elrendelte annak végelszámolását, illetve elutasította a Fűzők és Hőforrás Kft. átalakulási kérelmét.

1998. október 30. – A fenti végzések ellen a Fűzők és Hőforrás Vállalat fellebbezést terjesztett elő.

1998. november 9. – A kft.-ket végzésben szólítja fel a cégbíróság arra, hogy nyújtsanak be olyan változásbejegyzési kérelmet, amely tartalmazza a jogellenes apportálás miatti törzstörvényes állást. Amennyiben nyolc napon belül ennek a cégek nem tesznek eleget, a bíróság a bejegyzési kérelmet elutasítja. Ezzel együtt a cégbíróság a felfüggesztett bejegyzési eljárások folytatását rendeli el.

1998. november – Dr. Bartha László polgármester sürgősséggel felkéri a víz- és csatornabizottságot, hogy vizsgálja ki a társaságoknál kialakult helyzet okait, az eddigi működés tapasztalatait. A bizottság a vizsgálat érdekében meghatározott dokumentumokat és okiratokat kért be, melyek szolgáltatását a cégvezetők – a VVB Kft. ügyvezetőjét kivéve – lényegében megtagadták.

1998. december – Dr. Bartha László polgármester ötfős delegációt jelöl ki azzal a céllal, hogy a CGE képviselőivel közvetlenül tárgyalja meg azokat a problémákat, amelyek bizottsági kivizsgálását a cégek meghiúsították.

1999. január 5-6. – A delegáció kétnapos tárgyalást folytatott a CGE képviselőjével, szakértőivel. A tárgyaláson a CGE meghívására az MVK kft., az SZV Kft. ügyvezetői és jogi képviselői is jelen voltak. Itt ismertették azt a tényt, hogy a cégbíróság az MVK Kft. cégbejegyzési kérelmét jogerősen elutasította.

A franciák készek a tárgyalásra

● Munkatársunktól
A francia CGE képviselői elzárkóztak attól, hogy az önkormányzatnak tett ajánlatukat közszereplők, ugyanakkor kifejtették, hogy készek a tárgyalások rendezésére, sőt, további kémmilliárd forintos beruházást ígértek.

Az önkormányzati kezdeményezés nyomán megkértük a Générale des Eaux (CGE) képviselőit, hogy fejtsék ki álláspontjukat. A Szegedi Vízmű vezérigazgatója, Rupp Tamás tolmácsolta a francia fél delegáció vezetőjének, Loyer úrnak a véleményét, aki úgy vélte, hogy a CGE által az önkormányzatnak tett ajánlatot nem célszerű a saját számára eljuttatni, mert ezzel

megsértenék az ilyen típusú tárgyalások alapelveit. Azt azonban megjegyezték, hogy a január 11-én elküldött, s 12-én átvett ajánlatra tegnap estig semmilyen választ nem kaptak. Hozzáadték, hogy a tárgyalások már az előző önkormányzati ciklusban is zajlottak, ennek eredménye volt a tavaly februárban aláírt első szerződés módosítás volt. A tárgyalások folytatását a CGE és a Szegedi Vízmű is kezdeményezte, hiszen az 1998 novemberében átadott új szennyvíztisztító (a mechanikai előtisztítás fokozat készült el) üzemeltetéséről mindenképpen meg kell állapodni, nem csupán a díj, hanem az üzemeltető kötelei miatt is. A CGE a döntéshozókhoz eljuttatott ajánlatában és a sajtóban is jelezte, hogy kész

befektetéseit a szegedi vízi-üzemeltetésben jelentősen megemelné, s további kémmilliárd forintot befektetné.

A Szegedi Vízmű ez évre érvényes árai alapján az önkormányzat számára az építési alaphoz befizetett 34,3 százalékos arány a városnak 600 millió bevétele jelent majd. Ugyancsak fontos adat, hogy az 1993-as áron számolt 530 millió üzemeltetési költség 370 millió forint körül látszik stabilizálódni, vagyis összességében ideiglenesen közel 500 millió forinttal kevesebb ez az összeg, mint a keretmegállapodás előtt.

Rupp Tamás hangsúlyozta: bízik abban, hogy az esetleges problémákat tárgyalásos úton meg tudja oldani a két fél.